

INFORMACIJA VISUOMENEI

iš metodikos

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

.L.A.G.D.

LIETUVOS AKUŠERIŲ
GINEKOLOGŲ DRAUGIJA

2019 07 13

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIOJE

Tai yra svarbiausios informacijos santrauka moterims, norinčioms daugiau sužinoti apie instrumentinį gimdymą. Tai toks gimdymas, kai akušeris ar gydytojas specialiais instrumentais palengvina gimdymą antruoju gimdymo laikotarpiu.

Kodėl man gali prireikti pagalbos gimdymo metu?

Yra kelios priežastys, tačiau pagrindinės yra šios:

- vaisius neslenka gimdymo takais taip, kaip normaliai turėtų;
- yra abejonių dėl vaisiaus geros būklės gimdymo metu;
- Jūs negalite arba Jums nepatariama stangintis gimdymo metu.

Instrumentinio gimdymo tikslas yra imituoti normalų savaiminį gimdymą, siekiant išlaikyti mažą gimdymo riziką Jums ir Jūsų naujagimiui. Tam gydytojas ar akušeris naudoja instrumentus (replės arba vakuuminį ekstraktorių).

Kaip dažnai pasitaiko instrumentinis gimdymas?

Lietuvoje vakuuminio ekstraktoriaus pagalbos antruoju gimdymo laikotarpiu prireikia 1,3 – 3,7 proc. gimdymų. Akušerinės replės naudojamos tik 0,1 – 0,8 proc. gimdymų. Minėti instrumentai naudojami kur kas rečiau, jei gimdoma nebe pirmą kartą.

Ar galiu išvengti instrumentinio gimdymo?

Moterims, kurioms gimdymo metu yra suteikiamas psichologinis palaikymas, yra mažesnė tikimybė, jog reikės instrumentų. Psichologiškai palaikyti gali bet kas, kuo Jūs pasitikite, tai gali būti ir akušeris. Patariama, kad gimdymo metu dalyvautų žmogus, kurį Jūs pažįstate ir kuriuo pasitikite.

Stovint ar gulint ant šono gimdymo metu, taip pat neatliekant epiduralinio gimdymo skausmo malšinimo, sumažėja instrumentinio gimdymo tikimybė.

Jei tai pirmasis Jūsų gimdymas ir norite, kad būtų atliktas epiduralinis gimdymo skausmo malšinimas, instrumentinio gimdymo tikimybė galėtų sumažėti, jei epiduralinis skausmo malšinimas būtų atliekamas prasidėjus labai stipriems gimdymo skausmams. Gimdymo veiklos skatinimas oksitocinu taip pat gali sumažinti instrumentinio gimdymo tikimybę.

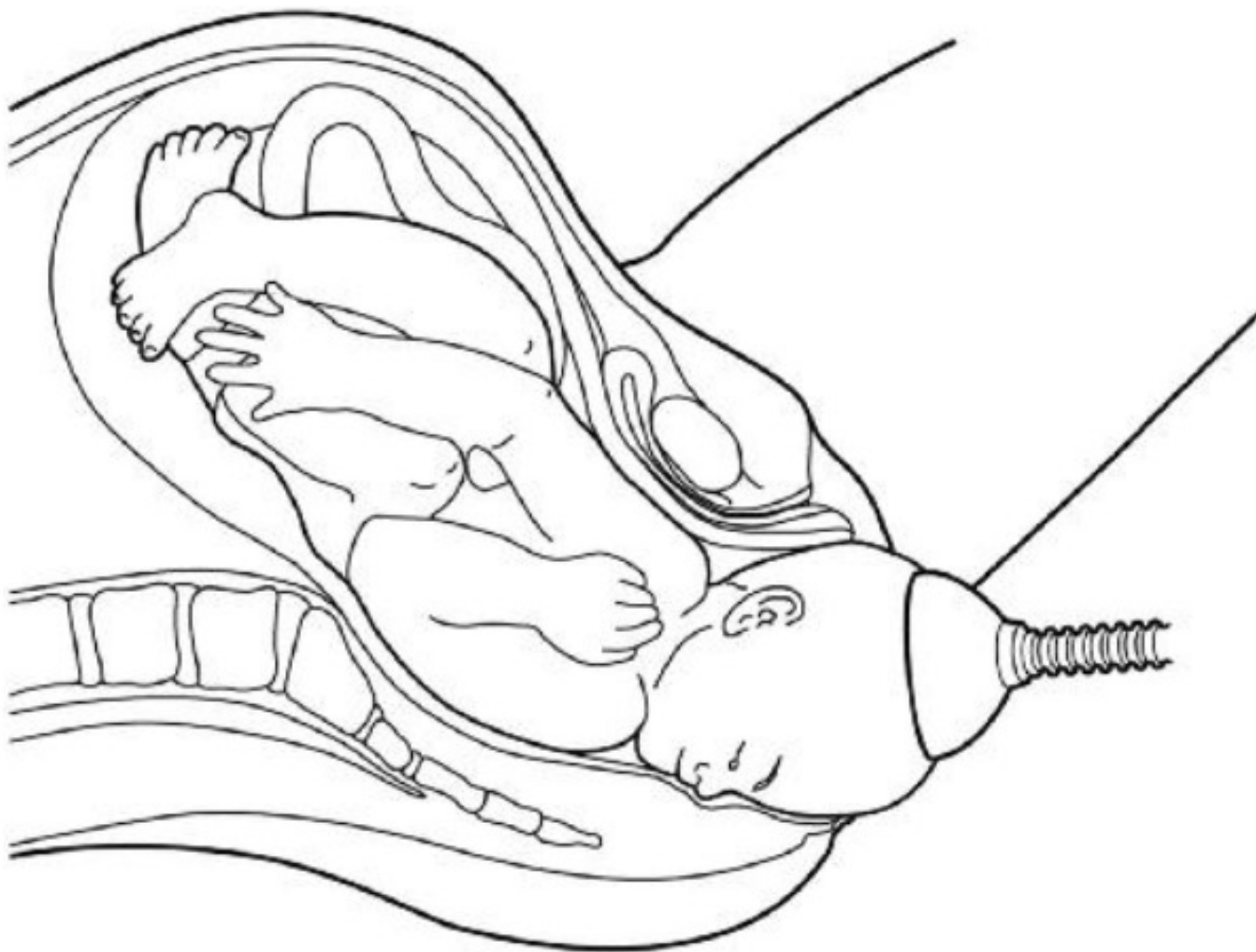
Instrumentinis gimdymas bei jo tikimybės sumažinimo būdai turėtų būti su Jumis aptarti nėštumo metu.

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

Vakuuminio ekstraktoriaus naudojimas gimdymo metu. Kas tai?

Vakuuminis ekstraktorių – tai instrumentas, turintis gaubtelio formos antgalį, kuris gali būti kietas arba minkštas (metalinis arba plastikinis). Šis gaubtelis yra prisiurbiamas prie vaisiaus galvos gimdymo metu. Tai atlikęs gydytojas ar akušeris palauks, kol Jums prasidės sąrėmis, ir tuo pačiu metu, kai stanginsitės, lengvai trauks vakuuminį ekstraktorių, pritvirtintą prie vaisiaus galvos.

Paprastai prireikia daugiau nei vieno traukimo.

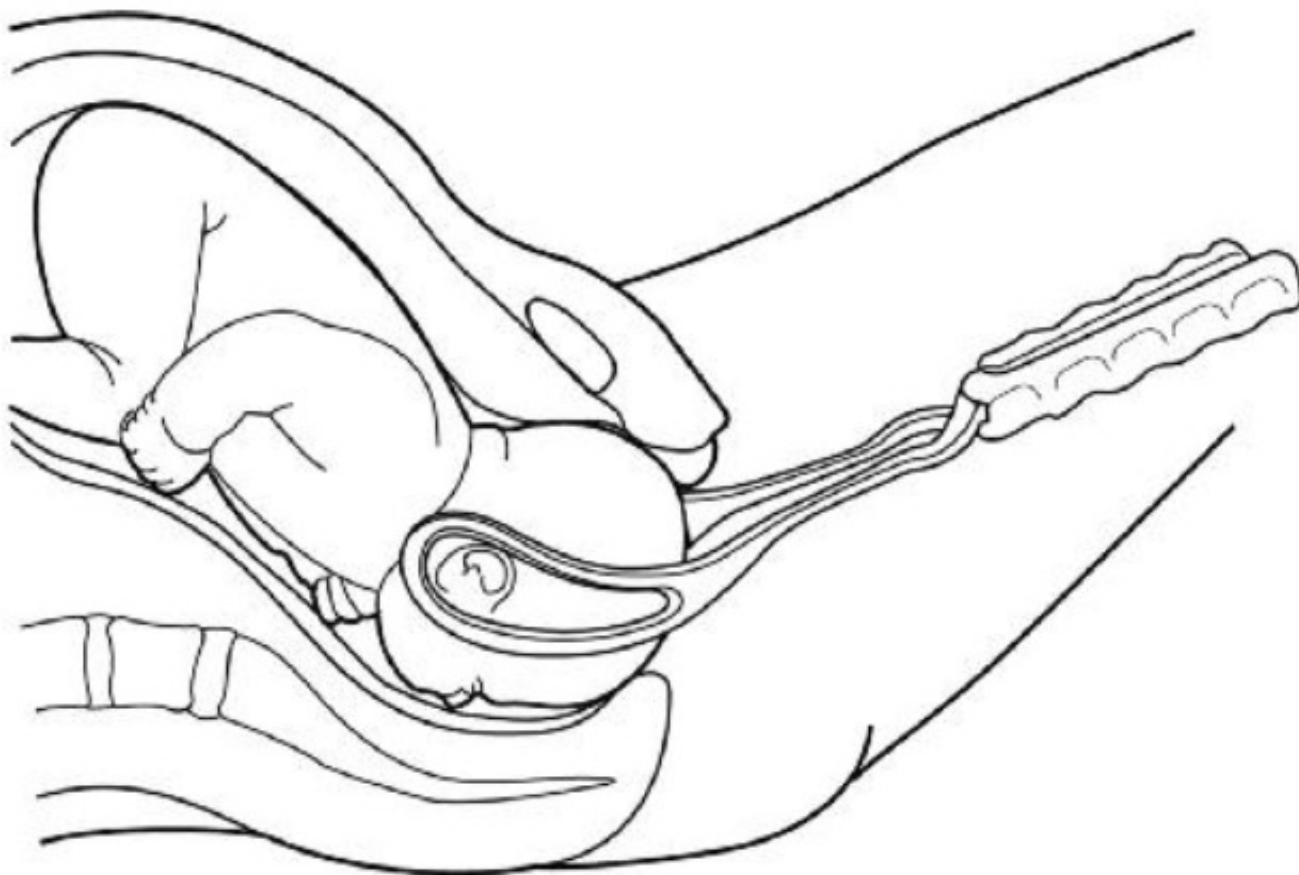

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

Replių naudojimas gimdymo metu. Kas tai?

Replės– tai lygiu paviršiumi metalinis instrumentas, panašus į žnyples ar didelius šaukštus. Replių galai yra įlenkti, kad glotniai priglustų prie vaisiaus galvutės. Replės atsargiai uždedamos ant vaisiaus galvos. Tai atlikęs gydytojas ar akušeris palauks, kol Jums prasidės sąrėmis, ir tuo pačiu metu lengvai trauks replės, laikančias vaisiaus galvą.

Paprastai prireikia daugiau nei vieno traukimo.

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

Ar bus prašoma mano sutikimo?

Naudoti reples arba vakuuminį ekstraktorių bus pasirinkta tik tuomet, jei tuo metu tai bus saugiausias gimdymo būdas Jums ir naujagimiui. Akušeris ar gydytojas paaiškins, kodėl Jūsų atveju reikalingas instrumentinis gimdymas. Taip pat būsite supažindinta su galima instrumentinio gimdymo rizika. Prieš atliekant procedūrą reikės Jūsų žodinio ir raštiško sutikimo.

Kas vyksta instrumentinio gimdymo metu?

Prieš naudodamas reples arba vakuuminį ekstraktorių, gydytojas ar akušeris įvertins Jūsų situaciją bei patikrins gimdymo takus, kad įsitikintų, jog instrumentų naudojimas yra tinkamas būdas. Per šlaplę įkišus ploną vamzdelį (kateterį), šlapimo pūslė bus ištuštinta.

Gimdymo skausmo malšinimas bus arba vietinis (vaistų nuo skausmo bus injekuota pro makšties sieną), arba regioninis (epiduralinis arba spinalinis). Jei vaisius slenka gimdymo takais tokioje padėtyje, kai reikalingas jo pasukimas, Jums bus rekomenduojamas arba epiduralinis arba spinalinis gimdymo skausmo malšinimas.

Gali prireikti įkirpti tarpvietę (atlikti epiziotomiją), kad padidėtų makšties atsivėrimas ir galėtų gimti naujagimis, tačiau epiziotomija reikalinga ne visuomet, ypač jei tai nėra Jūsų pirmasis gimdymas. Jei Jums nėra sukelta epiduralinė analgeziya, epiziotomijos atveju įkerpamos vietos skausmas bus malšinamas vietinio poveikio anestetikais.

Replės ar vakuuminis ekstraktorius. Kas geriau?

Abu instrumentinio gimdymo būdai yra saugūs ir efektyvūs. Yra daug skirtingų replių ar vakuuminių ekstraktorių tipų, pavyzdžiui, kai kurie iš jų yra specialiai sukurti pasukti vaisių, kai jis atsisukęs nugara į Jūsų nugarą vėlyvuojų gimdymo laikotarpiu. Naudojant reples yra didesnė tikimybė, kad sėkmingai pagimdysite naujagimį, tačiau naudojant vakuuminį ekstraktorių rečiau plyšta tarpvietė. Atsižvelgęs į Jūsų situaciją, gydytojas parinks tinkamiausią instrumentinio gimdymo būdą, labiausiai tinkantį Jums ir naujagimiui. Vakuuminis ekstraktorius nėra tinkamas instrumentinio gimdymo būdas, jei nėštumas yra trumpesnis nei 34 savaitės, nes vaisiaus galva tuo metu yra minkštesnė, dėl to padidėja mėlynių, smegenų kraujosruvų ir geltos pavojus.

Dėl ko instrumentinis gimdymas gali būti nesėkmingas?

Nesėkmingo instrumentinio gimdymo tikimybę didina šie veiksniai:

- turite antsvorio ir Jūsų kūno masės indeksas yra didesnis kaip 30;
- laukiatės stambaus naujagimio;
- vaisiaus nugara atsukta į Jūsų nugarą;
- vaisiaus galva nėra nusileidusi pakankamai žemai gimdymo takais.

Jei gydytojas nebus įsitikinęs, kad instrumentų naudojimas padės saugiai pagimdyti natūraliu būdu, prireikus gali būti nuspręsta perkelti Jus į operacinę ir atlikti cezario pjūvio operaciją. Jei vaisius negimsta naudojant vakuuminį ekstraktorių, kai kuriais atvejais gali būti nuspręsta naudoti reples. Priklausomai nuo individualių aplinkybių, net ir panaudojus abu instrumentinio gimdymo būdus, vis dar gali tekti atlikti cezario pjūvio operaciją. Gydytojas rekomenduos Jums tokį gimdymo būdą, kuris yra Jums tinkamiausias.

Kas nutinka po naujagimio gimimo?

Jei yra abejonių dėl geros vaisiaus būklės arba jei atliekama cezario pjūvio operacija, gydytojas neonatologas dalyvaus gimdymo metu ir naujagimiui gimus perims jo priežiūrą.

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

Ką gali sukelti instrumentinis gimdymas?

Kraujavimas

Yra visiškai normalu kraujuoti iš lytinių takų po vaisiaus gimimo. Iškart po instrumentinio gimdymo dažniau pasitaiko gausesnis kraujavimas, tačiau vėlyvesnis kraujavimas turėtų būti panašus į kraujavimą po normalaus gimdymo.

Makšties plyšimai ir epiziotomija

Jei gimdymo metu įplyšo makštis ar buvo atlikta epiziotomija, defektas bus susiūtas savaime tirpstančiais siūlais.

Trečiojo arba ketvirtojo laipsnio plyšimas (makšties plyšimas, kai kartu plyšta tiesiosios žarnos arba išangės raumenys ir (arba) siena) pasitaiko 1 iš 100 normalaus gimdymo atvejų. Tokio laipsnio plyšimai naudojant vakuuminį ekstraktorių pasitaiko dažniau (4 iš 100 atvejų), o gimdymo metu naudojant reples - 8–12 iš 100 atvejų.

Skausmo malšinimas

Dauguma moterų jaučia diskomfortą po instrumentinio gimdymo. Jei jausite diskomfortą ar skausmą po gimdymo, Jums turės būti paskirta vaistų nuo skausmo, pavyzdžiui, paracetamolio ar diklofenako.

Šlapinimasis ir tuštinimasis

Pasunkėjęs tuštinimasis ar šlapinimasis pasitaiko dažniau iš karto po gimdymo, tačiau daugumai moterų vėliau šių problemų nebelieka.

Trombozės rizikos mažinimas

Nėštumas padidina kraujo krešulių formavimosi riziką dubens ir kojų venose (gali pasireikšti giliųjų venų trombozė). Po instrumentinio gimdymo ši rizika padidėja. Kuo ankstesnis judėjimas po gimdymo gali padėti išvengti giliųjų venų trombozės. Be to, gali tekti dėvėti specialias kojines arba gali būti skiriamos kasdienės heparino injekcijos. Šios priemonės sumažina kraujo krešulių formavimosi riziką.

Ką instrumentinis gimdymas reikš mano naujagimiui?

Vakuuminio ekstraktoriaus gaubtelis ant vaisiaus galvos dažnai palieka žymę, kuri paprastai išnyksta per 24 – 48 valandas, arba mėlynę, kuri yra vadinama kefalohematoma. Tai nutinka 1 – 12 iš 100 atvejų. Ilgainiui kefalohematoma išnyksta ir retai sukelia kokių nors problemų, išskyrus šiek tiek padidėjusią geltos tikimybę pirmosiomis dienomis po gimimo. Replių paliekamos žymės ant naujagimio veido pasitaiko dažnai, tačiau paprastai jos būna mažos ir išnyksta per 24 – 48 valandas. Maži odos pažeidimai ant naujagimio veido ar skalpo taip pat pasitaiko (1 iš 10 instrumentinio gimdymo atvejų), tačiau greitai sugyja.

Ar galėsiu aptarti savo gimdymą prieš išvykdama iš ligoninės?

Taip, prieš išrašant Jus iš ligoninės, galėsite aptarti gimdymo metu susidariusią situaciją. Geriausia būtų jei tai padarytumėte su akušeriu ar gydytoju, dalyvavusiu gimdymo metu.

Kaip jausiuosi po išrašymo iš ligoninės?

Po bet kokio gimdymo, taip pat ir po instrumentinio, galite jausti diskomfortą ar skausmą. Dėl siūlių ar patinimo gali šiek tiek skaudėti naudojantis tualetu. Bet kokios siūlės sugis per kelias savaites. Gali padėti vaistai nuo skausmo. Lytinį gyvenimą galėsite pradėti tada, kai su savo partneriu manysite, kad jau tinkamas metas.

REPLIŲ IR VAKUUMINIO EKSTRAKTORIAUS NAUDOJIMAS AKUŠERIJOJE

Kai kurios moterys, parvykusios į namus, nori kalbėti apie savo jausmus ir išgyvenimus gimdymo metu. Jei norėsite, galėsite kreiptis į šeimos gydytoją, kuris jus nukreips pas gydytoją akušerį ginekologą ar akušerį.

Ar kitą kartą gimdymas vėl bus instrumentinis?

Instrumentinis gimdymas dar nereiškia, jog kito gimdymo metu bus reikalingi instrumentai. Daugumai moterų po instrumentinio gimdymo kitas gimdymas būna normalus.

Parengta pagal Karališkosios akušerių ir ginekologų kolegijos Pacientų informacijos komiteto leidinį ir išversta iš anglų kalbos.

[Visą metodiką skaityti galite čia](#)